

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

CIR1H nr 9618 af 10/08/2023 (Historisk)

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: CMS VB 9438

Senere ændringer til forskriften

CIR1H nr 9523 af 08/07/2024

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere

1. Overblik og tjekliste

Dette afsnit i Rigsadvokatmeddelelsen omhandler alene overtrædelser af § 5, stk. 1, § 5 a, stk. 1, § 13, stk. 1, § 15, stk. 1, og § 25 a, stk. 1, og stk. 2, i lov om elektroniske cigaretter m.v., der er de mest almindeligt anmeldte overtrædelser.

Ved vurdering af tiltalepørgsmålet i en sag om overtrædelse af lov om elektroniske cigaretter m.v. skal du bl.a. være opmærksom på følgende:

- Kontakt til Sikkerhedsstyrelsen, se pkt. 3.1.
- Valg af ansvarssubjekt, se pkt. 4.

Efter dom skal du være opmærksom på følgende:

- Underretning af Sikkerhedsstyrelsen, se pkt. 6.1.
- Indsende relevante domme til Anklagemyndighedens Vidensbase, se pkt. 6.2.

2. *Politiets efterforskning og sagsbehandling*

3. Forberedelse

For så vidt angår valg af ansvarssubjekt se neden for under pkt. 4 vedrørende de enkelte bestemmelser.

3.1. *Kontakt til Sikkerhedsstyrelsen*

Sikkerhedsstyrelsen fører bl.a. tilsyn med, at danske virksomheder overholder lov om elektroniske cigaretter m.v.

Hovedparten af sager vedrørende overtrædelse af reglerne om lov om elektroniske cigaretter m.v. kommer til politiets kendskab på baggrund af en anmeldelse fra Sikkerhedsstyrelsen.

I sager, der er anmeldt eller i øvrigt kommet til politiets kendskab uden om Sikkerhedsstyrelsen, skal der indhentes en udtalelse fra Sikkerhedsstyrelsen, inden der træffes afgørelse om tiltalepørgsmålet.

Hvis der fremkommer nye oplysninger i sagen, efter udtalelse fra Sikkerhedsstyrelsen er indhentet, f.eks. under en afhøring eller i øvrigt under efterforskningen, og Sikkerhedsstyrelsen ikke kan antages at være bekendt med disse oplysninger, skal styrelsen have lejlighed til på ny at udtale sig, før politikredsen træffer afgørelse om tiltalepørgsmålet.

Der henvises til Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om Særlov – Samarbejdet med særmyndigheder i særlovssager, pkt. 3.1.1 og Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Kvalitet og legalitet i straffesagsbehandlingen, pkt. 3.2.10 om anklagerens kontakt med vidner i særlovssager.

4. Jura

4.1. Lovens anvendelsesområde

Ifølge § 1, stk. 1, i lov om elektroniske cigaretter m.v. (lovbekendtgørelse nr. 1876 af 20. september 2021 som ændret ved lov nr. 99 af 25. januar 2022), finder loven anvendelse for elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med nikotin, der ikke er godkendt ved en markedsføringstilladelse efter lov om lægemidler eller i medfør af EU-retlige regler om fastlæggelse af fællesskabsprocedurer for godkendelse af humanmedicinske lægemidler, eller som markedsføres som medicinsk udstyr forsynet med CE-mærkning i overensstemmelse med bekendtgørelse om medicinsk udstyr, jf. dog stk. 2.

Afgrænsningen af lovens anvendelsesområde indebærer, at elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med nikotin kan markedsføres som lægemidler i overensstemmelse med lægemiddellovens § 7, stk. 1, eller EU-retlige regler om fastlæggelse af fællesskabsprocedurer for godkendelse og overvågning af lægemidler.

Det bemærkes i den forbindelse, at elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med nikotin, der præsenteres som effektive til forebyggelse eller behandling af gener i forbindelse med rygestop, vil blive betragtet som lægemidler, selv om de ikke er godkendt ved en markedsføringstilladelse efter lov om lægemidler eller efter EU-retlige regler herom.

Afgrænsningen af lovens anvendelsesområde indebærer endvidere, at en elektronisk cigaret uden nikotin, der f.eks. er bestemt til lindring af nikotinafhængighed, kan markedsføres i henhold til bestemmelserne herom i bekendtgørelse om medicinsk udstyr m.v.

Der henvises i det hele til lovforslag nr. L 144 af 26. februar 2016, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.3 og de specielle bemærkninger til § 1.

Ifølge § 1, stk. 2, finder lovens kapitel 2 (anvendelse af elektroniske cigaretter med eller uden nikotin), § 15, stk. 1, (forbud mod markedsføring til personer under 18 år) og kapitel 7 (reklame m.v.) også anvendelse for elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere uden nikotin.

4.2. Definitioner

I § 2 i lov om elektroniske cigaretter m.v. er der indsat definitioner af en række centrale begreber, der anvendes i loven. I loven forstås ved:

En elektronisk cigaret med nikotin (§ 2, stk. 1, nr. 1)

Et produkt, der kan anvendes til forbrug af nikotinholdig damp gennem et mundstykke, eller dele af et sådant produkt, herunder en patron, en genopfyldelig tank og en anordning uden patron eller genopfyldelig tank. Elektroniske cigaretter kan være til engangsbrug eller genopfyldelige ved hjælp af en genopfyldningsbeholder og en genopfyldelig tank eller genlades med engangspatroner.

En genopfyldningsbeholder med nikotin (§ 2, stk. 1, nr. 2)—En beholder, der indeholder en nikotinholdig væske, som kan anvendes til genopfyldning af en elektronisk cigaret med nikotin.

En elektronisk cigaret uden nikotin (§ 2, stk. 1, nr. 3)—Et produkt, der kan anvendes til forbrug af en ikkenikotinholdig damp gennem et mundstykke, eller dele af et sådant produkt, herunder en patron, en genopfyldelig tank og en anordning uden patron eller genopfyldelig tank. Elektroniske cigaretter kan være til engangsbrug eller genopfyldelige ved hjælp af en genopfyldningsbeholder og en genopfyldelig tank eller genlades med engangspatroner.

En genopfyldningsbeholder uden nikotin (§ 2, stk. 1, nr. 4)

En beholder, der indeholder en væske uden nikotin, som kan anvendes til genopfyldning af en elektronisk cigaret uden nikotin.

Kendetegnende aroma (§ 2, stk. 1, nr. 5)—En fremtrædende duft eller smag af andet end tobak, som er resultat af et tilsætningsstof eller en kombination af tilsætningsstoffer, herunder frugt, krydderier, urter, alkohol, slik, mentol eller vanilje, og som dufter eller kan smages før eller under forbruget af en elektronisk cigaret med eller uden nikotin.

Fabrikant (§ 2, stk. 1, nr. 6)

Enhver fysisk eller juridisk person, som fremstiller en elektronisk cigaret eller en genopfyldningsbeholder med nikotin eller får dem konstrueret eller fremstillet og markedsført under sit navn eller varemærke.

Importør (§ 2, stk. 1, nr. 7)

Ejeren af en fysisk eller juridisk person med rådighedsret over elektroniske cigaretter eller genopfyldningsbeholdere med nikotin, der er blevet ført ind på EU's område.

Distributør (§ 2, stk. 1, nr. 8)

Enhver fysisk eller juridisk person, bortset fra en fabrikant eller importør, som markedsfører elektroniske cigaretter eller genopfyldningsbeholdere med nikotin med undtagelse af salg til forbrugere.

Detailforhandler (§ 2, stk. 1, nr. 9)

Enhver fysisk eller juridisk person, der markedsfører elektroniske cigaretter eller genopfyldningsbeholdere med nikotin til forbrugere.

Markedsføring (§ 2, stk. 1, nr. 10) —At gøre elektroniske cigaretter eller genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin tilgængelige for forbrugere mod eller uden betaling, herunder ved fjernsalg. I tilfælde af fjernsalg på tværs af grænser anses produktet for at være blevet markedsført i det land, hvori forbrugeren befinder sig.

Fjernsalg på tværs af grænser (§ 2, stk. 1, nr. 11)

Fjernsalg til forbrugere, hvor forbrugeren på tidspunktet for bestilling af produkter fra en detailforhandler befinder sig i et andet EU-/EØS-land end det land, hvor detailforhandleren er etableret.

4.3. Udvalgte overtrædelser af lov om elektroniske cigaretter m.v.

Dette afsnit i Rigsadvokatmeddelelsen omhandler alene overtrædelser af § 5, stk. 1, § 5 a, stk. 1, § 13, stk. 1, § 15, stk. 1, og § 25 a, stk. 1, og stk. 2, i lov om elektroniske cigaretter m.v., der er de mest almindeligt anmeldte overtrædelser.

4.3.1. Anmeldelses- og registreringspligt

Kapitel 3 (§§ 5-6 a) og kapitel 5 (§§ 13 og 14) i lov om elektroniske cigaretter m.v. stiller en række krav til anmeldelse og registrering hos Sikkerhedsstyrelsen, før markedsføring eller fjernsalg på tværs af grænser af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med nikotin må finde sted.

Yderligere regler om anmeldelse og registrering fremgår af bekendtgørelse om anmeldelse af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere m.v. (se bekendtgørelse nr. 599 af 3. juni 2016 som ændret ved bekendtgørelse nr. 273 af 28. februar 2022).

4.3.2. Anmeldelse af et produkt

Det følger af § 5, stk. 1, 1. pkt., i lov om elektroniske cigaretter m.v., at elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med nikotin kun må markedsføres her i landet, hvis de er anmeldt til Sikkerhedsstyrelsen. Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 426 af 18. maj 2016, der trådte i kraft den 7. juni 2016.

Anmeldelsespligten har til formål at sikre, at produkterne lever op til en række minimumskrav til kvalitet og sikkerhed. Anmeldelsespligten skal samtidig sikre, at myndighederne får et overblik over, hvilke konkrete produkter der markedsføres her i landet, da det gør det lettere at føre kontrol med produkterne. Se hertil L 144 af 26. februar 2016, de almindelige bemærkninger pkt. 2.3.3.

Efter § 5, stk. 1, 2. pkt., bortfalder anmeldelsen, hvis anmelderen undlader at opretholde anmeldelsen og ikke betaler gebyr, jf. § 32, stk. 1. Opretholdelse af en anmeldelse betyder, at anmelderen bekræfter, at de oplysninger, der er registreret i Sikkerhedsstyrelsens registre over e-cigaretprodukter eller markedsføringssteder, er korrekte og opdaterede, og at det årlige gebyr betales i forbindelse med opretholdelsen. Bestemmelsens 2. pkt. blev indført ved lov nr. 99 af 25. januar 2022 og trådte i kraft 1. april 2022.

Der skal efter § 5, stk. 1, 1. pkt., indgives anmeldelse for hver elektronisk cigaret og genopfyldningsbeholder med nikotin. Elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere kan bl.a. adskille sig fra hinanden i kraft af navn, varemærke, fabrikant, styrke i den nikotinholdige væske eller tilsætningsstoffer eller ved at være til engangsbrug eller genopfyldelig, jf. L 144 af 26. februar 2016, de specielle bemærkninger til § 5. De nærmere regler om anmeldelse er fastsat i bekendtgørelse nr. 599 af 3. juni 2016 om anmeldelse af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere m.v. som ændret ved bekendtgørelse nr. 273 af 28. februar 2022.

Ansvarssubjekt

Det er den fabrikant eller importør, der ønsker at markedsføre en elektronisk cigaret eller en genopfyldningsbeholder med nikotin, der er forpligtet til at anmelde produktet til Sikkerhedsstyrelsen, jf. § 5, stk. 2.

Det er således ikke tilstrækkeligt, at en anden fabrikant eller importør har anmeldt en konkret elektronisk cigaret eller genopfyldningsbeholder til Sikkerhedsstyrelsen, jf. L 144 af 26. februar 2016, de specielle bemærkninger til § 5.

Anmeldelsen til Sikkerhedsstyrelsen skal indgives senest 6 måneder før, den pågældende fabrikant eller importør påtænker at påbegynde markedsføringen af produktet, jf. § 5, stk. 2.

4.3.3. Registrering af den fysiske eller juridiske person, der ønsker at fremstille, oplagre eller markedsføre

Fremstilling, oplagring eller markedsføring inden for landets grænser (§ 5 a, stk. 1)

Det fremgår af § 5 a, stk. 1, i lov om elektroniske cigaretter m.v., at den, der vil fremstille, oplagre eller markedsføre elektroniske cigaretter eller genopfyldningsbeholdere med eller uden nikotin her i landet, skal lade sig registrere hos Sikkerhedsstyrelsen. Ved registreringen skal oplyses identifikationsnummer, navn eller firmanavn, adresse, eventuel hjemmesideadresse og alle steder, hvor den pågældende fremstiller, oplagrer eller markedsfører elektroniske cigaretter eller genopfyldningsbeholdere med eller uden nikotin. I tilfælde af ændringer i de registrerede forhold skal registreringerne opdateres inden for en frist på 14 dage fra det tidspunkt, hvor en ændring er indtruffet. Registreringen bortfalder, hvis registranten undlader at opretholde registreringen og ikke betaler gebyr, jf. § 32, stk. 2.

Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 2071 af 21. december 2020. Bestemmelsen blev sat i kraft den 1. april 2021, jf. bekendtgørelse nr. 490 af 22. marts 2021 om ikrafttræden af dele af lov om ændring af lov om forbud mod tobaksreklame m.v., lov om tobaksvarer m.v., lov om elektroniske cigaretter m.v. og forskellige andre love.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at det relevante identifikationsnummer afhænger af, hvilken fysisk eller juridisk person, der ønsker at blive registreret. Således kan et identifikationsnummer f.eks. være et cvr-nummer, p-nummer, cpr-nummer eller et andet dansk eller udenlandsk nummer, som entydigt identificerer den pågældende fysiske eller juridiske person.

Derudover skal navn eller firmanavn og eventuel hjemmesideadresse oplyses. Hvert fysisk sted, hvor der fremstilles, oplagres eller markedsføres elektroniske cigaretter eller genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin skal registreres. Adressen, der skal opgives i forbindelse med oplysninger om stedet hvor der fremstilles, oplagres eller markedsføres elektroniske cigaretter eller genopfyldningsbeholdere med eller uden nikotin, er den fysiske adresse, hvorfra der fremstilles, oplagres eller markedsføres elektroniske cigaretter eller genopfyldningsbeholdere med eller uden nikotin. Derudover skal hver hjemmeside, hvorfra den registrerede markedsfører elektroniske cigaretter eller genopfyldningsbeholdere med eller uden nikotin til danske forbrugere registreres.

Den registrerede har pligt til at opdatere de registrerede oplysninger, hvis der sker ændringer heri. Opdateringen skal ske inden for 14 dage. Det betyder, at hvis der sker ændringer i de registrerede forhold, har registranten pligt til at opdatere de registrerede oplysninger inden for maksimalt 14 dage. Det kan f.eks. være oplysninger om et nyt udsalgssted, ny hjemmeside, ændring af adresse, afmelding fra registeret m.v. Afmelding vil forekomme i de tilfælde, hvor en registreret ikke længere fremstiller, oplagre eller markedsfører elektroniske cigaretter eller genopfyldningsbeholdere med eller uden nikotin.

Der henvises i det hele til lovforslag nr. L 61 af 8. oktober 2020, de specielle bemærkninger til § 3, nr. 6.

Ansvarssubjekt

Strafansvar for juridiske personer fremgår af § 33, stk. 3, i lov om elektroniske cigaretter m.v., hvoraf det fremgår, at der kan pålægges selskaber mv., (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel. En nærmere afgrænsning af ansvarssubjektet fremgår ikke af forarbejderne til bestemmelsen. Valget af ansvarssubjekt vil således bero på en konkret vurdering. Om de generelle retningslinjer for valg af ansvarssubjekt kan henvises til Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om juridiske personer.

Markedsføring ved fjernsalg på tværs af grænser (§ 13, stk. 1)

Det fremgår af § 13, stk. 1, i lov om elektroniske cigaretter m.v., at den, der vil markedsføre elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med nikotin til forbrugere her i landet eller i et andet EU-/EØS-land ved fjernsalg på tværs af grænser, inden markedsføringen påbegyndes, skal lade sig registrere hos Sikkerhedsstyrelsen. Markedsføringen må først påbegyndes, når Sikkerhedsstyrelsen har bekræftet, at registreringen har fundet sted. Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 426 af 18. maj 2016, der trådte i kraft den 7. juni 2016

Registreringspligten i § 13 blev indført for at opfylde kravet i tobaksvaredirektivet (direktiv 2014/40/EU). Det fremgår bl.a. af forarbejderne til bestemmelsen, at tobaksvaredirektivet bl.a. indeholder krav om registrering af detailforhandlingssteder, der driver fjernsalg på tværs af grænser, og giver mulighed for, at medlemslandene på deres område kan forbyde fjernsalg på tværs af grænser (L 144 af 26. februar 2016, de almindelige bemærkninger pkt. 1.1.2)

Det fremgår endvidere af forarbejderne til bestemmelsen, at der ved fjernsalg på tværs af grænser i overensstemmelse med definitionen i § 2, nr. 11, forstås salg til forbrugere, der på tidspunktet for bestilling af produktet fra en detailforhandler befinder sig i et andet EU/EØS-land, end det land, hvor detailforhandleren er etableret. Der kan f.eks. være tale om, at forbrugeren befinder sig i Danmark, mens detailforhandleren er etableret i f.eks. England eller USA. Registreringspligten gælder også for en detailforhandler etableret i Danmark, der markedsfører sine produkter over for forbrugere, der befinder sig i f.eks. Tyskland.

Det antages, at fjernsalg af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere som udgangspunkt vil finde sted ved hjælp af informationstjenester, dvs. online.

Registreringspligten i § 13, stk. 1, gælder dog uanset, om salget sker fra fysiske butikker eller via onlineforhandling.

For så vidt angår markedsføring af elektroniske cigaretter eller genopfyldningsbeholdere, der sker i form af fjernsalg, bemærkes, at markedsføringen af produkterne anses for at være sket i det land, hvor forbrugeren befinder sig, jf. definitionen af markedsføring i § 2, nr. 10.

Der henvises i det hele til lovforslag L 144 af 26. februar 2016, de specielle bemærkninger til § 13.

Ansvarssubjekt

Strafansvar for juridiske personer følger af § 33, stk. 3, i lov om elektroniske cigaretter m.v., hvoraf det fremgår, at der kan pålægges selskaber mv., (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel. En nærmere afgrænsning af ansvarssubjektet fremgår ikke af forarbejderne til bestemmelsen. Valget af ansvarssubjekt vil således bero på en konkret vurdering. Om de generelle retningslinjer for valg af ansvarssubjekt kan henvises til Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om juridiske personer.

Forholdet mellem § 5 a, stk. 1, og § 13, stk. 1

§ 5 a, stk. 1, og § 13, stk. 1, i lov om elektroniske cigaretter m.v. omhandler begge registreringspligt for den, der vil markedsføre elektroniske cigaretter eller genopfyldningsbeholdere med nikotin.

Forholdet mellem registreringspligten i § 5 a, stk. 1, og registreringspligten i § 13, stk. 1., er ikke nærmere berørt i forarbejderne til lov nr. 2071 af 21. december 2020 (L 61 af 8. oktober 2020), hvor § 5 a, stk. 1, bliver indsat. Det må således bero på en konkret vurdering af omstændighederne i den enkelte sag, om der kan rejses tiltale for overtrædelse af begge bestemmelser.

Efter Rigsadvokatens opfattelse vil der kunne være situationer, hvor det efter en konkret vurdering vil være relevant at rejse tiltale for overtrædelse af begge bestemmelser. Det kan eksempelvis være i det tilfælde, hvor en dansk virksomhed markedsfører elektroniske cigaretter eller genopfyldningsbeholdere med nikotin via en hjemmeside til forbrugere både i og uden for Danmark.

4.3.4. Forbud mod markedsføring over for personer under 18 år (§ 15, stk. 1)

Ifølge § 15, stk. 1, i lov om elektroniske cigaretter m.v., er det ikke tilladt at markedsføre elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin over for personer under 18 år. Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 426 af 18. maj 2016, der trådte i kraft den 7. juni 2016.

Der gælder således samme alderskrav for markedsføring af elektroniske cigaretter med og uden nikotin som for markedsføring af tobaksvarer, jf. lovforslag nr. L 144 af 26. februar 2016, de specielle bemærkninger til § 15.

Ansvarssubjekt

Strafansvar for juridiske personer følger af § 33, stk. 3, i lov om elektroniske cigaretter m.v., hvoraf det fremgår, at der kan pålægges selskaber mv., (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel. En nærmere afgrænsning af ansvarssubjektet fremgår ikke af forarbejderne til bestemmelsen. Valget af ansvarssubjekt vil således bero på en konkret vurdering. Om de generelle retningslinjer for valg af ansvarssubjekt kan henvises til Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om juridiske personer.

4.4. Forbud mod markedsføring af elektroniske cigaretter m.v. med kendetegnende aromaer (§ 25 a, stk. 1 og 2)

Ifølge § 25 a, stk. 1, i lov om elektroniske cigaretter m.v., må elektroniske cigaretter, genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin og smagsstoffer til brug i elektroniske cigaretter med en kendetegnende aroma ikke markedsføres her i landet. Forbuddet gælder dog ikke for kendetegnende aroma af mentol og tobak.

Det er således forbudt at markedsføre elektroniske cigaretter, genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin og smagsstoffer til brug i elektroniske cigaretter med en kendetegnende aroma her i landet.

Efter omstændighederne kan smagsstoffer, der ikke eksplicit markedsføres til brug i elektroniske cigaretter, være omfattet af forbuddet. Det kan f.eks. gælde, hvis smagsstoffet markedsføres på et salgssted, som sælger elektroniske cigaretter, navnlig specialforretninger, og hvor det vurderes, at køberne af sammenhængen bibringes den forståelse, at smagsstoffet kan bruges i elektroniske cigaretter

Det er dog tilladt at markedsføre elektroniske cigaretter, genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin og smagsstoffer til brug i elektroniske cigaretter med en kendetegnende aroma med smag af mentol eller tobak.

Ifølge § 25 a, stk. 2, må udstyr, der benyttes i forbindelse med elektroniske cigaretter, der gør det muligt at ændre de pågældende elektroniske cigaretters duft eller smag, ikke markedsføres her i landet.

Det betyder, at det ikke alene vil være forbudt at markedsføre elektroniske cigaretter, genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin og smagsstoffer til brug i elektroniske cigaretter med en kendetegnende aroma, jf. § 25 a, stk. 1, men også udstyr, der benyttes i forbindelse med elektroniske cigaretter, der gør det muligt at ændre produkternes duft eller smag.

Bestemmelse skal sikre, at forbuddet i § 25 a, stk. 1, mod visse kendetegnende aromaer ikke forsøges omgået ved, at aromastofferne tilføres det udstyr, der benyttes i forbindelse med elektroniske cigaretter frem for direkte i produkterne eller deres bestanddele.

Begrebet udstyr skal forstås bredt, og kan således for eksempel omfatte breve med smag til at lægge ved produkterne m.v.

Der henvises i det hele til lovforslag L 61 af 8. oktober 2020, de specielle bemærkninger til § 3, til nr. 13.

§ 25 a, stk. 1 og stk. 2, blev indført ved lov nr. 2071 af 21. december 2020 og trådte i kraft den 1. april 2021 jf. § 7, stk. 2. Det fremgår imidlertid af § 7, stk. 11, at for elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere, der er fremstillet før den 1. april 2021, har § 25 a først virkning fra den 1. april 2022.

Det betyder, at elektroniske cigaretter, genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin og smagsstoffer til brug i elektroniske cigaretter med smag af andre kendetegnende aromaer end mentol og tobak ikke lovligt har kunnet fremstilles til det danske marked efter den 1. april 2021, mens lagervarer fremstillet før denne dato lovligt har kunnet markedsføres frem til den 1. april 2022. På tilsvarende vis har udstyr, der benyttes i forbindelse med elektroniske cigaretter og gør det muligt at ændre de pågældende elektroniske cigaretters duft eller smag, ikke lovligt kunnet fremstilles til det danske marked efter den 1. april 2021, mens lagervarer fremstillet før denne dato lovligt har kunnet markedsføres frem til den 1. april 2022. Dermed har relevante parter haft mulighed for at sælge ud af restlagre af elektroniske cigaretter, genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin og smagsstoffer samt udstyr og bestanddele hertil, der er fremstillet før 1. april 2021.

Se hertil lovforslag L 61 af 8. oktober 2020, de specielle bemærkninger til § 7, s. 67, 2. spalte, sidste afsnit.

Ansvarssubjekt

Strafansvar for juridiske personer fremgår af § 33, stk. 3, i lov om elektroniske cigaretter m.v., hvoraf det fremgår, at der kan pålægges selskaber mv., (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel. En nærmere afgrænsning af ansvarssubjektet fremgår ikke af forarbejderne til bestemmelsen. Valget af ansvarssubjekt vil således bero på en konkret vurdering. Om de generelle retningslinjer for valg af ansvarssubjekt kan henvises til Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om juridiske personer.

5. Straf og andre retsfølger

Overtrædelse af lov om elektroniske cigaretter m.v. straffes efter § 33, stk. 1. Overtrædelse straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lov.

Det bemærkes, at dette afsnit i Rigsadvokatmeddelelsen alene omhandler følgende overtrædelser, jf. tillige pkt. 4 oven for:

- Manglende anmeldelse og/eller registrering (§ 5, stk. 1, § 5 a, stk. 1, og § 13, stk. 1), jf. pkt. 5.1.,
- Markedsføring af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin til personer under 18 år (§ 15, stk. 1), jf. pkt. 5.2. og
- Markedsføring af elektroniske cigaretter, genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin og smagsstoffer med kendetegnende aromaer (§ 25 a, stk. 1, og stk. 2), jf. pkt. 5.3.

Ifølge § 33, stk. 3, kan der pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Der er ikke i lov om elektroniske cigaretter m.v. eller forarbejderne hertil fastsat retningslinjer for straffepåstande ved flere overtrædelser til samtidig pådømmelse. Den samlede bødepåstand ved flere overtrædelser af lov om elektroniske cigaretter m.v. må således bero på en konkret vurdering, hvor der skal tages udgangspunkt i det almindelige princip om modereret kumulation i straffelovens § 88.

5.1. Straf for manglende anmeldelse eller registrering

5.1.1. Manglende anmeldelse af et produkt (§ 5, stk. 1)

Undladelse af at efterkomme anmeldelsespligten efter § 5, stk. 1, i lov om elektroniske cigaretter m.v. straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lov, jf. lovens § 33, stk. 1, nr. 2.

§ 5, stk. 1, 1. pkt., om anmeldelsespligt blev indført ved lov nr. 426 af 18. maj 2016, der trådte i kraft den 7. juni 2016. Bestemmelsens 2. pkt. om bortfald af anmeldelsen ved manglende opretholdelse og betaling af gebyr blev indført ved lov nr. 99 af 25. januar 2022 og trådte i kraft 1. april 2022.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at formålet er at sikre en høj grad af regelefterlevelse, således at forbrugerne beskyttes ved, at markedsføringen af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med nikotin lever op til de kvalitets- og sikkerhedskrav, der følger af lov om elektroniske

cigaretter m.v., jf. lovforslag L 144 af 26. februar 2016, de specielle bemærkninger til § 33, s. 56, 2. spalte.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at bødestørrelserne ved overtrædelse af lovens bestemmelser bør svare til retspraksis for overtrædelse af lægemiddeloven i forbindelse med ulovligt salg af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med nikotin.

Det anføres i den forbindelse, at retspraksis på området er sparsom. Der er henvist til 4 domme vedrørende overtrædelse af lægemiddelovens § 7 om forbud mod forhandling uden markedsføringstilladelse, § 39, stk. 1, om forbud mod forhandling uden forhandlertilladelse og overtrædelser af lægemiddelovens § 64 om forbud mod at reklamere for lægemidler, der ikke er omfattet af en markedsføringstilladelse efter lægemiddelovens § 7, som er afsluttet med to bøder på 15.000 kr., en bøde på 25.000 kr. og en bøde på 50.000 kr. Det er ikke muligt at opdele bøderne forholdsmæssigt på de enkelte overtrædelser.

Endelig fremgår det af forarbejderne, at det i forbindelse med udmålingen af bødestraf efter loven generelt bør tilsigtes, at bøden får en sådan størrelse, at den virker præventivt og sender et kraftigt signal til de økonomiske operatører om, at elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin skal markedsføres i overensstemmelse med bestemmelserne i loven. Den udmålte bødestraf skal endvidere stå i et passende forhold til den farlige situation, som overtrædelserne har medført eller potentielt kunne have medført.

Se hertil lovforslag L 144 af 26. februar 2016, de almindelige bemærkninger pkt. 2.15.3.

Fastsættelsen af bødestørrelsen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

5.1.2. Manglende registrering af den fysiske eller juridiske person, der ønsker at fremstille, oplagre eller markedsføre inden for landets grænser (§ 5 a, stk. 1)

Undladelse af at overholde registreringspligten efter § 5 a, stk. 1, i lov om elektroniske cigaretter mv. straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lov, jf. lovens § 33, stk. 1, nr. 3.

Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 2071 af 21. december 2020 og blev sat i kraft den 1. april 2021 ved bekendtgørelse nr. 490 af 22. marts 2021 om ikrafttræden af dele af lov om ændring af lov om forbud mod tobaksreklame m.v., lov om tobaksvarer m.v., lov om elektroniske cigaretter m.v. og forskellige andre love.

Der er i forarbejderne til bestemmelsen fastsat vejledende bødeniveauer for overtrædelse af § 5 a, stk. 1, jf. lovforslag L 61 af 8. oktober 2020, de specielle bemærkninger til § 3, nr. 16. Anklagemyndigheden skal således i overensstemmelse hermed som udgangspunkt anvende følgende bødepåstande, hvor gerningstidspunktet ligger efter den 1. april 2021:

Skema 1: Bødeniveau ved overtrædelse af § 5 a, stk. 1, begået i perioden fra den 1. april 2021 eller senere:

Gentagelse	Bødetakst
1. gang	10.000 kr.
2. gang	20.000 kr.
3. gang	40.000 kr.

Ved efterfølgende overtrædelser vil bødestørrelsen bero på en konkret vurdering af samtlige omstændigheder i sagen.

Fastsættelsen af bødestørrelsen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

5.1.3. Manglende registrering ved fjernsalg på tværs af grænser (§ 13, stk. 1)

Undladelse af at overholde registreringspligten efter § 13, stk. 1, i lov om elektroniske cigaretter mv. straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lov, jf. lovens § 33, stk. 1, nr. 3.

Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 426 af 18. maj 2016, der trådte i kraft den 7. juni 2016.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at formålet er at sikre en høj grad af regelefterlevelse, og et fuldt tilstrækkeligt grundlag for Sikkerhedsstyrelsens kontrol med den nævnte gruppe af detailforhandlere, jf. lovforslag L 144 af 26. februar 2016, de specielle bemærkninger til § 33, s. 56, 2. spalte.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at bødestørrelserne ved overtrædelse af lovens bestemmelser bør svare til retspraksis for overtrædelse af lægemiddelloven i forbindelse med ulovligt salg af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med nikotin.

Det anføres i den forbindelse, at retspraksis på området er sparsom. Der er henvist til 4 domme vedrørende overtrædelse af lægemiddellovens § 7 om forbud mod forhandling uden markedsføringstilladelse, § 39, stk. 1, om forbud mod forhandling uden forhandlertilladelse og overtrædelser af § 64 om forbud mod at reklamere for lægemidler, der ikke er omfattet af en markedsføringstilladelse efter lægemiddellovens § 7, som er afsluttet med to bøder på 15.000 kr., en bøde på 25.000 kr. og en bøde på 50.000 kr. Det er ikke muligt at opdele bøderne forholdsmæssigt på de enkelte overtrædelser.

Endelig fremgår det af forarbejderne, at det i forbindelse med udmålingen af bødestraf efter loven generelt bør tilsigtes, at bøden får en sådan størrelse, at den virker præventivt og sender et kraftigt signal til de økonomiske operatører om, at elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin skal markedsføres i overensstemmelse med bestemmelserne i loven. Den udmålte bødestraf skal endvidere stå i et passende forhold til den farlige situation, som overtrædelsen har medført eller potentielt kunne have medført.

Se hertil lovforslag L 144 af 26. februar 2016, de almindelige bemærkninger pkt. 2.15.3.

Fastsættelsen af bødestørrelsen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

5.2. Overtrædelse af forbud mod markedsføring over for personer under 18 år (§ 15, stk. 1)

Overtrædelse af forbud mod markedsføring over for personer under 18 år efter § 15, stk. 1, i lov om elektroniske cigaretter m.v., straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lov, jf. lovens § 33, stk. 1, nr. 1.

Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 426 af 18. maj 2016 om elektroniske cigaretter, der trådte i kraft den 7. juni 2016.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at formålet er at sikre en høj grad af regelefterlevelse med henblik på at beskytte forbrugerne. Herunder for at forebygge, at børn og unge gennem påvirkning fra reklame eller økonomisk støtte eller andre fordele bliver brugere af elektroniske cigaretter og på sigt udvikler nikotinafhængighed og tobaksforbrug, og at forbruget hos allerede etablerede brugere stiger yderligere, jf. lovforslag L 144 af 26. februar 2016, de specielle bemærkninger til § 33, s. 56, 1. spalte.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at bødestørrelserne ved overtrædelse af lovens bestemmelser bør svare til retspraksis for overtrædelse af lægemiddeloven i forbindelse med ulovligt salg af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med nikotin.

Det anføres i den forbindelse, at retspraksis på området er sparsom. Der er henvist til 4 domme vedrørende overtrædelse af lægemiddelovens § 7 om forbud mod forhandling uden markedsføringstilladelse, § 39, stk. 1, om forbud mod forhandling uden forhandlertilladelse og overtrædelser af § 64 om forbud mod at reklamere for lægemidler, der ikke er omfattet af en markedsføringstilladelse efter lægemiddelovens § 7, som er afsluttet med to bøder på 15.000 kr., en bøde på 25.000 kr. og en bøde på 50.000 kr. Det er ikke muligt at opdele bøderne forholdsmæssigt på de enkelte overtrædelser.

Endelig fremgår det af forarbejderne, at det i forbindelse med udmålingen af bødestraf efter loven generelt bør tilsigtes, at bøden får en sådan størrelse, at den virker præventivt og sender et kraftigt signal til de økonomiske operatører om, at elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin skal markedsføres i overensstemmelse med bestemmelserne i loven. Den udmålte bødestraf skal endvidere stå i et passende forhold til den farlige situation, som overtrædelsen har medført eller potentielt kunne have medført.

Se hertil lovforslag L 144 af 26. februar 2016, de almindelige bemærkninger pkt. 2.15.3.

Fastsættelsen af bødestørrelsen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

5.3. Overtrædelse af forbud mod markedsføring af elektroniske cigaretter m.v. med kendetegnende aromaer (§ 25 a, stk. 1 og 2)

Overtrædelse af markedsføringsforbuddet efter § 25 a, stk. 1, og stk. 2, i lov om elektroniske cigaretter mv. straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lov, jf. lovens § 33, stk. 1, nr. 1.

§ 25 a, stk. 1, blev indsat i § 33, stk. 1, nr. 1, ved lov nr. 2071 af 21. december 2020 og trådte i kraft den 1. april 2021, jf. § 7, stk. 2. Det fremgår imidlertid af § 7, stk. 11, at for elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere, der er fremstillet før den 1. april 2021, har § 25 a først virkning fra den 1. april 2022. Se nærmere herom oven for under pkt. 4.4.

§ 25 a, stk. 2, blev indsat i § 33, stk. 1, nr. 1, ved lov nr. 1185, af 8. juni 2021, der trådte i kraft den 1. juli 2021.

Det fremgår af forarbejderne til § 33, stk. 1, nr. 1, jf. § 25 a, stk. 1, at bøden, på baggrund af de alvorlige sundhedsmæssige konsekvenser anvendelsen af elektroniske cigaretter har, skal have en sådan størrelse, at den virker præventivt og sender et klart signal om, at reglerne håndhæves effektivt. Det er desuden hensigten, at den udmålte bødestraf skal stå i et passende forhold til hvilken overtrædelse, der er tale om.

Der er i forarbejderne fastsat vejledende bødeniveauer for overtrædelse af § 25 a, stk. 1, jf. L 61 af 8. oktober 2020, de specielle bemærkninger til § 3, til nr. 15. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 1185 af 8. juni 2021, at overtrædelse af § 25 a, stk. 1, og stk. 2, skal håndteres strafmæssigt ens, jf. L 204 af 26. marts 2021, de specielle bemærkninger til § 4, nr. 8.

Anklagemyndigheden skal således i overensstemmelse hermed som udgangspunkt anvende følgende bødepåstande, hvor gerningstidspunktet ligger efter henholdsvis den 1. april 2021 (stk. 1) og den 1. juli 2021 (stk. 2):

Skema 2: Bødeniveau ved overtrædelse af § 25 a, stk. 1 og 2, begået i perioden fra henholdsvis den 1. april 2021 eller senere (stk. 1) og den 1. juli 2021 eller senere (stk. 2):

Gentagelse	Bødetakst
1. gang	10.000 kr.
2. gang	20.000 kr.
3. gang	40.000 kr.

Ved efterfølgende overtrædelser vil bødestørrelsen bero på en konkret vurdering af samtlige sagens omstændigheder.

Fastsættelsen af bødestørrelsen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

6. Efter dom

6.1. Underretning af Sikkerhedsstyrelsen

Snarest muligt efter afslutningen af en sag, der er rejst efter anmeldelse fra Sikkerhedsstyrelsen, skal styrelsen underrettes om sagens udfald.

Det samme gælder i sager, hvor anklagemyndigheden i øvrigt har indhentet en udtalelse fra Sikkerhedsstyrelsen.

Underretningen skal ske i så god tid, at Sikkerhedsstyrelsen har lejlighed til at udtale sig om spørgsmålet om anke.

Der henvises endvidere til Rigsadvokatmeddelelsen, samarbejdet med særmyndigheder i særlovssager.

6.2. Domme til Vidensbasen

Anklageren skal overveje, om dommen er egnet til at indgå i Anklagemyndighedens Vidensbase.

Vidensbasen skal dels indeholde afgørelser, som afspejler straffniveauet, praksis for rettighedsfrakendelse og andre retsfølger m.v., dels afgørelser af mere principiel karakter, hvor der er taget stilling til et eller flere uafklarede spørgsmål i relation til bestemmelsernes anvendelsesområde, fortolkning m.v.

En afgørelse kan også have generel betydning, hvis den f.eks. indeholder en sagkyndig erklæring eller anden faglig udtalelse, som vil være anvendelig i andre sager.

Domme til Vidensbasen sendes på mail til vidensenheden@ankl.dk med en kort begrundelse for indstillingen. Domme til Vidensbasen skal være endelige.

7. Love og forarbejder

Lov om elektroniske cigaretter

Hovedlov

- Lov nr. 426 af 18. maj 2016 om elektroniske cigaretter m.v. (L144 af 26. februar 2016)

Relevante ændringslove og forarbejder

- Lov nr. 99 af 25. januar 2022 om ændring af lov om elektroniske cigaretter m.v. og lov om tobaksvarer m.v. (L85 B af 11. november 2021)
- Lov nr. 1185 af 8. juni 2021 om ændring af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, lov om tobaksvarer m.v., lov om elektroniske cigaretter m.v. og forskellige andre love (L 204 af 26. marts 2021)
- Lov nr. 2071 af 21. december 2020 om ændring af lov om forbud mod tobaksreklame m.v., lov om tobaksvarer m.v., lov om elektroniske cigaretter m.v. og forskellige andre love (L 61 af 8. oktober 2020)
- Lov nr. 1185 af 08. juni 2021 (L 204 af 26. marts 2021).

Bekendtgørelser

- Bekendtgørelse nr. 599 af 3. juni 2016

- Bekendtgørelse nr. 273 af 28. februar 2022

Rigsadvokaten, den 10. august 2023

RIGSADVOKATEN

/ Rigsadvokaten